

บทที่ 5

ผลการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในสวนส้มอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ในบทนี้ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น ส่วนดังต่อไปนี้

5.1 บริบทของอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

5.1.1 สภาพทั่วไป

อำเภอแม่แตงอยู่ทางทิศเหนือของจังหวัดเชียงใหม่ บนถนนทางหลวงหมายเลข 107 ผ่านอำเภอแม่ริมห่างจากจังหวัดเชียงใหม่ 40 กิโลเมตร ได้รับจัดลำดับเป็นอำเภอชั้น 2 ของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย มีพื้นที่ทั้งหมด 1,362.784 ตารางกิโลเมตร พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูง ภูเขา และป่าไม้ ประมาณ 70 % เป็นป่าสงวนแห่งชาติ และเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารที่สำคัญ 3 สาย ได้แก่ แม่น้ำปิง แม่น้ำแดง และแม่งัด (สำนักงานเกษตรอำเภอแม่แตง, 2554)

5.1.2 อาณาเขต

ทิศเหนือติดต่อกับอำเภอเชียงดาว ทิศใต้ติดต่อกับอำเภอแม่ริมและอำเภอสันทราย ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอพร้าวและอำเภอสันทราย และทิศตะวันตกติดต่อกับอำเภอสะเมิงและอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน (สำนักงานเกษตรอำเภอแม่แตง, 2554)

5.1.3 การปกครอง

อำเภอแม่แตงแบ่งการปกครองออกเป็น 13 ตำบล 120 หมู่บ้าน 1) สันมหาพน มี 10 หมู่บ้าน 2) แม่แตง มี 8 หมู่บ้าน 3) ขี้เหล็ก มี 10 หมู่บ้าน 4) ช่อแล มี 16 หมู่บ้าน 5) แม่หอพระ มี 9 หมู่บ้าน 6) สบเปิง มี 13 หมู่บ้าน 7) บ้านเป้า มี 7 หมู่บ้าน 8) สันป่ายาง มี 5 หมู่บ้าน 9) ป่าแป๋ มี 14 หมู่บ้าน 10) เมืองก่าย มี 5 หมู่บ้าน 11) บ้านช้าง มี 5 หมู่บ้าน 12) กี้ดช้าง มี 8 หมู่บ้าน 13) อินทจิล มี 18 หมู่บ้าน

เป็นเขตเทศบาล 2 เทศบาล ได้แก่เทศบาลตำบลสันมหาพน ครอบคลุมตำบลสันมหาพน 10 หมู่บ้าน และตำบลชี้เหล็ก 2 หมู่บ้าน เทศบาลตำบลเมืองแกนพัฒนา ครอบคลุมตำบลอินทิล 10 หมู่บ้านและตำบลช่อแล 6 หมู่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบล 11 แห่ง ได้แก่ อบต.แม่แตง , อบต.ชี้เหล็ก, อบต.แม่หอพระ, อบต.สบเปิง , อบต.บ้านเป้า , อบต.สันป่ายาง, อบต.ป่าเป้า , อบต.เมืองภัย, อบต.กีดช้าง , อบต.บ้านช้าง และ อบต.อินทิล

5.1.4 ประชากร

จากการสำรวจในปี 2552 อำเภอแม่แตง มีประชากร 83,038 คน แยกเป็นชาย 40,985 คน หญิง 41,053 คน ประชากรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 75) ในอำเภอแม่แตงประกอบอาชีพเกษตรกรรม รองลงมา (ร้อยละ 11) ประกอบอาชีพรับจ้างและอื่น ๆ นอกนั้น (ร้อยละ 10) ประกอบอาชีพค้าขาย และที่เหลือ (ร้อยละ 4) ประกอบอาชีพอุตสาหกรรม (สำนักงานเกษตรอำเภอแม่แตง, 2554)

5.1.5 แหล่งน้ำที่สำคัญ

1. น้ำแม่ปิง ผ่านตำบลอินทิล ตำบลบ้านเป้า ตำบลช่อแล ตำบลแม่หอพระ และตำบลสันมหาพน ใช้ทำการเกษตรในพื้นที่ติดลำน้ำตลอดเส้นทาง

2. แม่น้ำแตง ผ่านตำบลกีดช้าง ตำบลเมืองภัย ตำบลบ้านช้าง ตำบลแม่แตง และบรรจบน้ำแม่ปิงที่หมู่ 3 ตำบลสันมหาพน

3. น้ำแม้งัด ผ่านตำบลบ้านเป้า และตำบลช่อแล ตำบลอินทิล และตำบลแม่หอพระ

5.1.6 ทางคมนาคม

ทางบก ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 107 (ถนนเชียงใหม่ – ฝาง) ห่างจากเชียงใหม่ 40 กิโลเมตร การติดต่อระหว่างอำเภอถึงตำบลส่วนใหญ่เป็นคอนกรีตลาดยางใช้ได้ดี ทุกฤดู นอกจากนั้นจากตำบลไปหมู่บ้านเป็นลูกรังใช้ได้ดีในฤดูแล้ง ฤดูฝนค่อนข้างลำบากถึงลำบากมาก

5.1.7 พื้นที่ทำการเกษตร

อำเภอแม่แตงมีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด 92,477 ไร่ โดยแยกเป็นพื้นที่ทำไร่มากที่สุด จำนวน 29,886 ไร่ รองลงมาเป็นพื้นที่ทำนาจำนวน 28,236 ไร่ อันดับที่สามเป็นพื้นที่ปลูกไม้ผลไม้ยืนต้นจำนวน 22,367 ไร่ อันดับต่อไปเป็นพื้นที่ปลูกพืชผักจำนวน 10,380 ไร่ และพื้นที่ไม้ดอก –

ไม้ประดับจำนวน 55 ไร่ นอกจากนี้ยังเป็นพื้นที่อื่นอีกจำนวน 1,523 ไร่ (สำนักงานเกษตรอำเภอแม่แตง, 2554)

5.2 ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว

5.2.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว

ข้อมูลในส่วนนี้ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และถิ่นที่อยู่ ข้อมูลที่รวบรวมได้ในส่วนนี้นำมาวิเคราะห์ด้วยสถิติพรรณนา ในรูปของการแจกแจงความถี่และการกระจายร้อยละ ดังนี้

กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ตอบแบบสอบถามในการศึกษารั้งนี้ ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 61.82) เป็นเพศชาย และที่เหลือ (ร้อยละ 38.18) เป็นเพศหญิง ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 30.90) มีอายุระหว่าง 20-29 ปี และระหว่าง 30-39 ปี รองลงมา (ร้อยละ 21.82) มีอายุระหว่าง 40-49 ปี นอกจากนั้น (ร้อยละ 11.83) มีอายุระหว่าง 50-60 ปี และที่เหลือ (ร้อยละ 4.55) มีอายุต่ำกว่า 20 ปี

ในส่วนของการศึกษากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 54.55) มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี รองลงมา (ร้อยละ 28.18) มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส อันดับต่อมา (ร้อยละ 9.10) มีการศึกษาระดับมัธยมปลาย/ปวช. นอกจากนั้น (ร้อยละ 7.27) มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี และที่เหลือ (ร้อยละ 0.90) มีการศึกษาระดับต่ำกว่ามัธยมปลาย

ด้านอาชีพกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 60.91) มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน รองลงมา (ร้อยละ 21.82) ประกอบธุรกิจส่วนตัว นอกจากนั้น (ร้อยละ 10.91) เป็นข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ ที่เหลือ (ร้อยละ 4.55) เป็นนักเรียน/นักศึกษา และ (ร้อยละ 1.81) เป็นแม่บ้าน ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 70) มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000-30,000 บาท รองลงมา (ร้อยละ 20.90) รายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท และ (ร้อยละ 9.10) รายได้ 30,001-50,000 บาท

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 75.45) มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคเหนือ รองลงมา (ร้อยละ 19.10) อยู่ในภาคกลาง และ (ร้อยละ 5.45) อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ตารางที่ 5.1)

ตารางที่ 5.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทย

ข้อมูล	จำนวน(คน) (n=110)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	68	61.82
หญิง	42	38.18
อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	5	4.55
20-29 ปี	34	30.90
30-39 ปี	34	30.90
40-49 ปี	24	21.82
50-60 ปี	13	11.83
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ไม่เกิน 10,000 บาท	23	20.90
10,000-30,000 บาท	77	70.00
30,001-50,000 บาท	10	9.10
ภูมิลำเนา		
ภาคเหนือ	83	75.45
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	6	5.45
ภาคกลาง	21	19.10
อาชีพ		
นักเรียน/นักศึกษา	5	4.55
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	24	21.82
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	12	10.91
พนักงานบริษัทเอกชน	67	60.91
แม่บ้าน	2	1.81

5.2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของนักท่องเที่ยว

ข้อมูลจากการตอบคำถามที่เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร รวบรวมได้ในส่วนนี้ นำมาวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนาในรูปของการแจกแจงความถี่และการกระจายร้อยละ

จากการสอบถามคำถามที่เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยผู้วิจัยทำการตั้งคำถามที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เช่น ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร, รูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรจำนวน 5 ข้อ และให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบ “ใช่” ในข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามคิดว่าถูก และเลือกตอบ “ไม่” ในข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามคิดว่าผิด ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้หลักเกณฑ์การพิจารณาเช่นเดียวกับการประเมินความพร้อมของเกษตรกรที่ผู้วิจัยเป็นคนประเมินดังที่กล่าวไว้แล้วในข้างต้น

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 87.27) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในระดับปานกลาง ซึ่งจากข้อมูลดังกล่าวสามารถนำไปเป็นแนวทางในการวางแผนการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานภาครัฐในการประชาสัมพันธ์เรื่องการท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้คือ หน่วยงานภาครัฐควรมีการประชาสัมพันธ์เชิงให้ความรู้และความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมากขึ้น เนื่องจากนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ยังมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในระดับปานกลาง เช่น ให้ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมากขึ้น และให้ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้นักท่องเที่ยวเพิ่มเติม (ตารางที่ 5.2)

ตารางที่ 5.2 ข้อมูลระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของนักท่องเที่ยว

ระดับความรู้ของนักท่องเที่ยว	จำนวน(คน) n=110	ร้อยละ
น้อย	3	2.73
ปานกลาง	96	87.27
มาก	11	10.00

ค่าเฉลี่ยของระดับคะแนนที่นักท่องเที่ยวทำได้จากการตอบคำถาม 5 ข้อ = 3.08 S.D = 0.42

หมายเหตุ : ข้อมูลคะแนนนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (ภาคผนวก ข ตารางที่ ข.1)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 99.09) มีความเข้าใจอย่างถูกต้องว่า การท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง การท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นทางด้านการเรียนรู้วิถีเกษตร กรรมของชาวชนบท โดยเน้นการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวในการดำเนินกิจกรรมให้เกิดการเรียนรู้ด้านการเกษตรและวิถีการดำรงชีวิต นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่าง (ร้อยละ 97.27) ยังมีความเข้าใจอย่างถูกต้องว่า การให้นักท่องเที่ยวพักแรมในหมู่บ้านเพื่อศึกษา และสัมผัสกับชีวิตของชาวชนบทเกษตร ถือเป็นบริการหนึ่งของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และกลุ่มตัวอย่าง (ร้อยละ 98.18) เข้าใจอย่างถูกต้องว่า ในการท่องเที่ยวเชิงเกษตรนักท่องเที่ยวควรปฏิบัติตามข้อแนะนำ และข้อห้ามของแต่ละสถานที่ เพราะนักท่องเที่ยวบางคนอาจจะได้รับอันตรายจากยาฆ่าแมลงได้เช่นกัน ในช่วงที่เจ้าของสวนผลิตยาป้องกันแมลง แต่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 97.27) ยังเข้าใจผิดว่า รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร สามารถแบ่งได้ 2 ประเภทดังนี้ 1.) แบบกิจกรรมรายบุคคล ได้แก่ การนำเที่ยวชมสวนของเกษตรกรรายบุคคลที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ เช่น สวนทุเรียน มังคุด 2.) กิจกรรมการท่องเที่ยวตามชุมชนหรือหมู่บ้านเกษตรกร ซึ่งเกษตรกรในชุมชน ร่วมกันจัดตั้ง บริหาร และจัดการท่องเที่ยว ซึ่งที่ถูกต้องรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร สามารถแบ่ง 3 ประเภท ได้แก่ 1.) แบบกิจกรรมรายบุคคล 2.) กิจกรรมการท่องเที่ยวตามชุมชนหรือหมู่บ้านเกษตรกร และ 3.) กิจกรรมการท่องเที่ยวตามฤดูกาลหรือเทศกาล อีกทั้งกลุ่มตัวอย่าง (ร้อยละ 90.0) ยังเข้าใจผิดอีกว่า กิจกรรมในการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีเพียงการอบรมให้ความรู้เกษตรแผนใหม่ การจำหน่ายสินค้า และผลิตภัณฑ์เกษตร สินค้าหัตถกรรมพื้นบ้านของเกษตรกรของใช้ และของที่ระลึกต่าง ๆ เท่านั้น แต่ที่จริงแล้วกิจกรรมในการท่องเที่ยวเชิงเกษตรรวมถึงการให้นักท่องเที่ยวพักแรมในหมู่บ้านเพื่อ

ศึกษาและสัมผัสกับชีวิตของชาวชนบทเกษตรและการให้นักท่องเที่ยวส่วนหนึ่งเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อหาช่องทางในการทำธุรกิจเกี่ยวกับการเกษตร อีกด้วย (ตารางที่ 5.3)

ตารางที่ 5.3 ข้อมูลความรู้ความเข้าใจของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของนักท่องเที่ยว

ลำดับที่	ข้อความ	จำนวนผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจ			
		ใช่		ไม่ใช่	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	การท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง การท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นทางการเรียนรู้วิถีเกษตร โดยเน้นการมีส่วนร่วม (คำตอบคือ ใช่)	109	99.09	1	0.91
2	การให้นักท่องเที่ยวพักแรมในหมู่บ้าน ถือเป็นบริการหนึ่งของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (คำตอบคือ ใช่)	107	97.27	3	2.73
3	รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร แบ่งได้ 2 ประเภทดังนี้ 1.) แบบกิจกรรมรายบุคคล ได้แก่ การนำเที่ยวชมสวน 2.) กิจกรรมการท่องเที่ยวตามชุมชนหรือหมู่บ้าน (คำตอบคือ ไม่ใช่)	107	97.27	3	2.73
4	กิจกรรมในการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีเพียงการอบรมให้ความรู้เกษตรแผนใหม่ การจำหน่ายสินค้าเท่านั้น (คำตอบคือ ไม่ใช่)	99	90.0	11	10.0
5	ในการท่องเที่ยวเชิงเกษตรนักท่องเที่ยวควรปฏิบัติตามข้อแนะนำ ข้อห้ามของแต่ละสถานที่ เพราะอาจจะได้รับอันตรายจากยาฆ่าแมลงได้ (คำตอบคือ ใช่)	108	98.18	2	1.82

5.2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับการเดินทางมาเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ไปอำเภอแม่แตง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 59.10) ภายในรอบ 1 ปีที่ผ่านมาเคยเดินทางมาท่องเที่ยวยังอำเภอแม่แตง 1-3 ครั้ง และกลุ่มตัวอย่าง (ร้อยละ 26.36) ไม่ได้เดินทางมาเที่ยวที่อำเภอแม่แตง ในด้านสถานที่ท่องเที่ยวในอำเภอแม่แตงที่นักท่องเที่ยวส่วนมาก (ร้อยละ 65.45) เคยเดินทางไปท่องเที่ยว คือ ปางช้างแม่แตง อันดับที่สอง (ร้อยละ 60.90) ได้แก่วัดบ้านเด่นสะหรีศรีเมืองแก่น อันดับต่อมา (ร้อยละ 43.64) ได้แก่อุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง และ (ร้อยละ 10.90) น้ำตกบัวตองและน้ำพุเจ็ดสี สำหรับจุดประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่อำเภอแม่แตงนั้นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 93.64) กลุ่มตัวอย่างมีจุดประสงค์เพื่อมาพักผ่อนหย่อนใจ/สังสรรค์กับหมู่คณะ และ (ร้อยละ 6.36) มีจุดประสงค์อื่นๆ นอกเหนือจากที่ระบุไว้ คือ เดินทางมาทำบุญ

ด้านเหตุผลหลักที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ (ร้อยละ 69.10) ตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวที่อำเภอแม่แตง คือ ความดึงดูดใจของสถานที่ท่องเที่ยว อันดับที่สอง (ร้อยละ 13.64) ได้แก่เพื่อน/ญาติชักชวน อันดับต่อมา (ร้อยละ 8.18) ได้แก่การเดินทางสะดวก และ (ร้อยละ 6.36) การประชาสัมพันธ์และข่าวสาร

ในส่วนในช่วงเวลาในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่อำเภอแม่แตง ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 53.64) นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวที่สถานที่ท่องเที่ยวต่างๆของอำเภอแม่แตงในช่วงวันหยุดเทศกาล และ (ร้อยละ 46.36) เดินทางมาท่องเที่ยวในวันหยุดสุดสัปดาห์ ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีจุดประสงค์เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ/สังสรรค์กับหมู่คณะมากที่สุด คงเพราะอำเภอแม่แตงมีสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงามหลายแห่ง ซึ่งสอดคล้องกับเหตุผลหลักที่นักท่องเที่ยวตัดสินใจเดินทางมาเที่ยวคือ ความดึงดูดใจของสถานที่ท่องเที่ยว และส่วนใหญ่จะเดินทางมาท่องเที่ยวในช่วงวันหยุดเทศกาล เนื่องจากวันหยุดเทศกาลมักมีวันหยุดที่ติดต่อกันหลายวัน ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมาท่องเที่ยวพักผ่อนได้อย่างเต็มที่ (ตารางที่ 5.4)

ตารางที่ 5.4 ข้อมูลเกี่ยวกับการเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ไปอำเภอแม่แตง

ข้อมูล	จำนวน(คน) (n=110)	ร้อยละ
ในรอบ 1 ปีท่านเดินทางมาท่องเที่ยวตามสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ใน อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่กี่ครั้ง		
ไม่เคย	29	26.36
1-3 ครั้ง	65	59.10
4-6 ครั้ง	16	14.54
สถานที่ท่องเที่ยวแห่งใดใน อ.แม่แตงที่ท่านเคยไปท่องเที่ยว (ตอบได้มากกว่า1ข้อ)		
อุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง	48	43.64
โป่งเดือดป่าแป๋	4	3.64
ปางช้างแม่แตง	72	65.45
น้ำตกบัวตองและน้ำพุเจ็ดสี	12	10.90
เดอะฟิคแอคเวนเจอร์	2	1.82
วัดบ้านเด่นสระศรีเมืองแกน	67	60.92
ริเวอร์แควราฟ팅	4	2.72
จุดประสงค์หลักของการเดินทางมาท่องเที่ยวตามสถานที่ต่างๆ ในอำเภอแม่แตง		
เพื่อพักผ่อน/สังสรรค์กับหมู่คณะ	103	93.64
ทำบุญ	7	6.36
เหตุผลหลักที่ท่านตัดสินใจมาท่องเที่ยวตามสถานที่ต่างๆใน อำเภอแม่แตง		
ความดึงดูดใจของสถานที่ท่องเที่ยว	76	69.10
การเดินทางสะดวก	9	8.18
เพื่อน/ญาติชักชวน	15	13.64
การประชาสัมพันธ์และข่าวสาร	7	6.36
ใกล้ที่พัก	3	2.72

ตารางที่ 5.4 ข้อมูลเกี่ยวกับการเดินทางมาเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ไปอำเภอแม่แตง (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(คน) (n=110)	ร้อยละ
ช่วงระยะเวลาที่ท่านมาท่องเที่ยวตามสถานที่ต่างๆในอำเภอแม่แตง	51	46.36
วันหยุดสุดสัปดาห์	59	53.64
วันหยุดเทศกาล		

5.2.4 ข้อมูลเกี่ยวกับการเดินทางมาเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ไปเที่ยวสวนส้ม

ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยว (ร้อยละ 62.73) ที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่อำเภอแม่แตงไม่เคยไปสวนส้ม และ (ร้อยละ 37.27) เคยเดินทางไปสวนส้ม ซึ่งในรอบ 1 ปีที่ผ่านมานักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ (ร้อยละ 82.93) เคยเดินทางไปสวนส้ม 1-2 ครั้ง และ (ร้อยละ 17.07) ไม่เคยเดินทางไปสวนส้ม ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 80.49) ได้รับข้อมูลการท่องเที่ยวสวนส้มจากเพื่อน/ญาติ และ (ร้อยละ 19.51) ได้ข้อมูลจากโทรทัศน์/วิทยุ/อินเทอร์เน็ต นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ (ร้อยละ 95.12) มีจุดประสงค์เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ/สังสรรค์กับหมู่คณะ และ (ร้อยละ 2.44) มาเพื่อศึกษาหาความรู้/ประชุม/สัมมนา และซื้อผลิตภัณฑ์/ของฝากจากสวนส้ม เหตุผลที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ (ร้อยละ 68.29) ตัดสินใจเดินทางมาเที่ยวสวนส้ม คือ เพื่อน/ญาติชักชวน รองลงมา (ร้อยละ 26.83) คือความสวยงามของสถานที่ และ (ร้อยละ 4.88) คือการเดินทางสะดวก เวลาที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ (ร้อยละ 60.98) เดินทางมาสวนส้มเป็นช่วงวันหยุดเทศกาล รองลงมา (ร้อยละ 36.59) มาในช่วงสุดสัปดาห์ และ (ร้อยละ 2.43) มาช่วงวันธรรมดา (ตารางที่ 5.5)

ตารางที่ 5.5 ข้อมูลเกี่ยวกับการเดินทางมาเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ไปเที่ยวสวนส้ม

ข้อความ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ท่านเคยเดินทางไปท่องเที่ยวที่สวนส้มหรือไม่		
เคย	41	37.27
ไม่เคย	69	62.73
จำนวนครั้งที่ท่านเดินทางไปเที่ยวที่สวนส้มใน 1 ปี ที่ผ่านมา		
ไม่เคย	7	17.07
1-2 ครั้ง	34	82.93

ตารางที่ 5.5 ข้อมูลเกี่ยวกับการเดินทางมาเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ไปเที่ยวสวนส้ม (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ท่านได้รับข้อมูลการท่องเที่ยวที่สวนส้มจากแหล่งใด		
เพื่อน/ญาติ	33	80.49
โทรทัศน์/วิทยุ/อินเทอร์เน็ต	8	19.51
จุดประสงค์หลักหลักที่ท่านตัดสินใจมาท่องเที่ยวที่สวนส้ม		
เพื่อพักผ่อน/สังสรรค์กับคณะ	39	95.12
เพื่อหาความรู้/ประชุม	1	2.44
ซื้อของฝากจากสวนส้ม	1	2.44
เหตุผลหลักหลักที่ท่านตัดสินใจมาท่องเที่ยวที่สวนส้ม		
ความสวยงามของสถานที่	11	26.83
การเดินทางสะดวก	2	4.88
เพื่อน/ญาติชักชวน	28	68.29

ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 70.73) มีค่าใช้จ่ายในการเที่ยวสวนส้มต่อครั้งที่ 501-1,000 บาท โดยค่าใช้จ่ายหลักในการท่องเที่ยวสวนส้ม (ร้อยละ 75.61) คือ ซื้อส้มเพื่อเป็นของฝาก รองลงมา (ร้อยละ 21.95) ซื้อของที่ระลึกของสวนส้ม ในด้านกิจกรรมในสวนส้มนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ (ร้อยละ 78.05) ชื่นชอบกิจกรรมชมบริเวณสวนส้ม และ (ร้อยละ 19.51) ชอบกิจกรรมบรรยายให้ความรู้ ด้านกิจกรรมที่อยากให้เพิ่มเติมนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ (ร้อยละ 60.98) อยากให้สวนส้มเพิ่มโฮมสเตย์ และ (ร้อยละ 21.95) อยากให้มีกิจกรรมแปรรูปส้ม ด้านความกังวลในเรื่องสารเคมีนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ (ร้อยละ 97.56) ไม่กลัวสารเคมีภายในสวนส้ม และ (ร้อยละ 2.44) กลัวสารเคมีในสวนส้ม (ตารางที่ 5.5)

ตารางที่ 5.5 ข้อมูลเกี่ยวกับการเดินทางมาเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ไปเที่ยวสวนส้ม (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวสวนส้มต่อครั้ง		
น้อยกว่า 500 บาท	1	2.44
501 – 1,000 บาท	29	70.73
1,001 – 1,500 บาท	11	26.83
กิจกรรมที่ท่านต้องการให้มีเพิ่มเติมในการมาท่องเที่ยวที่สวนส้ม		
อยากให้สวนส้มเพิ่มโฮมสเตย์	25	60.98
กิจกรรมแปรรูปส้ม	9	21.95
กิจกรรมผจญภัยในสวนส้ม	5	12.2
ในการเข้าชมสวนส้มท่านกลัวว่าจะได้รับอันตรายจากสารเคมีที่ใช้ในสวนส้มหรือไม่		
กลัว	1	2.44
ไม่กลัว	40	97.56
ค่าใช้จ่ายหลักที่ท่านต้องชำระในการท่องเที่ยวสวนส้มต่อครั้ง		
ค่าบริการในการเข้าชมสวนส้ม	1	2.44
ซื้อส้มเพื่อเป็นของฝาก	31	75.61
ซื้อของที่ระลึกจากสวนส้ม	9	21.95
กิจกรรมที่ท่านชื่นชอบในการเดินทางมาเที่ยวสวนส้ม		
กิจกรรมชมบริเวณสวนส้ม	32	78.05
กิจกรรมบรรยายให้ความรู้	8	19.51
ซื้อของฝากจากสวนส้ม	1	2.44

5.2.5 ข้อมูลเกี่ยวกับการเดินทางมาเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ไปเที่ยวสวนผลไม้

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ (ร้อยละ 59.09) ที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่อำเภอแม่แตงเคยไปสวนผลไม้ และนักท่องเที่ยว (ร้อยละ 40.91) ไม่เคยไปสวนผลไม้ ในด้านของจุดประสงค์ในการเดินทางไปท่องเที่ยวสวนผลไม้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 52.31) มีจุดประสงค์เพื่อซื้อผลิตภัณฑ์/ของฝากจากสวนผลไม้ และ (ร้อยละ 46.15) มาเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ/สังสรรค์กับหมู่คณะ ในด้านของช่วงเวลาที่นักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวสวนผลไม้ ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 61.54) กลุ่มตัวอย่างเดินทางมาสวนผลไม้เป็นช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ และ (ร้อยละ 38.46) มาในช่วงวันหยุดเทศกาล (ตารางที่ 5.6)

ตารางที่ 5.6 ข้อมูลเกี่ยวกับการมาเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ไปเที่ยวสวนผลไม้

ข้อความ	จำนวน(คน) (n=110)	ร้อยละ
ท่านเคยเดินทางไปท่องเที่ยวที่สวนผลไม้ชนิดอื่นหรือไม่		
เคย	65	59.09
ไม่เคย	45	40.91
จุดประสงค์หลักของการเดินทางมาท่องเที่ยวสวนผลไม้		
เพื่อพักผ่อน/สังสรรค์กับคณะ	30	46.15
เพื่อหาความรู้/ประชุม/สัมมนา	1	1.54
ซื้อของฝากจากสวนผลไม้	34	52.31
ช่วงระยะเวลาที่มาท่องเที่ยวสวนผลไม้		
วันหยุดสุดสัปดาห์	40	61.54
วันหยุดเทศกาล	25	38.46

ในด้านค่าใช้จ่ายกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 53.85) มีค่าใช้จ่ายในการเที่ยวสวนผลไม้ต่อครั้งที่ 501-1,000 บาท และ (ร้อยละ 27.69) มีค่าใช้จ่าย 1,001-1,500 บาท ด้านกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ (ร้อยละ 64.62) ชื่นชอบในสวนผลไม้ คือ ซื้อผลิตภัณฑ์ของฝากจากสวนผลไม้ และ (ร้อยละ 30.77) ชอบกิจกรรมเก็บและชิมผลไม้สดๆจากต้น ด้านกิจกรรมที่อยากให้เพิ่มเติมนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ (ร้อยละ 72.31) อยากให้สวนผลไม้เพิ่มกิจกรรมแปรรูปอาหารจากผลไม้ และ (ร้อยละ 10.77)อยากให้เพิ่มกิจกรรมผจญภัยในสวนผลไม้ เช่น รถATV นักท่องเที่ยว

ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 96.92) ไม่กลัวสารเคมีภายในสวนผลไม้ และ (ร้อยละ 3.08) กลัวสารเคมีในสวนผลไม้ (ตารางที่ 5.6)

ตารางที่ 5.6 ข้อมูลเกี่ยวกับการมาเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ไปเที่ยวสวนผลไม้ (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน(คน) (n=110)	ร้อยละ
ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวสวนผลไม้ต่อครั้ง		
น้อยกว่า 500 บาท	10	15.38
501 – 1,000 บาท	35	53.85
1,001 – 1,500 บาท	18	27.69
มากกว่า 1,500 บาท	2	3.08
กิจกรรมที่ท่านชื่นชอบในการเดินทางมาเที่ยวสวนผลไม้คือข้อใด		
กิจกรรมบรรยายให้ความรู้	2	3.07
ซื้อของฝากจากสวนผลไม้	42	64.62
กิจกรรมชิมผลไม้สดๆ	20	30.77
กิจกรรมผจญภัย เช่น ขับรถATV	1	1.54
กิจกรรมที่ท่านต้องการให้มีเพิ่มเติมในการมาท่องเที่ยวที่สวนผลไม้		
อยากให้สวนผลไม้มีโฮมสเตย์	3	4.62
กิจกรรมแปรรูปผลไม้	47	72.31
กิจกรรมผจญภัยสวนผลไม้	7	10.77
กิจกรรมWalk Rally	4	6.15
กิจกรรมช่วยเหลือชุมชน	4	6.15
ในการเข้าชมสวนผลไม้ท่านกลัวว่าจะได้รับอันตรายจากสารเคมีหรือไม่		
กลัว	2	3.08
ไม่กลัว	63	96.92

5.2.6 ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวสวนส้ม และความพึงพอใจในบริการของสวนส้ม

จากการสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวสวนส้มของนักท่องเที่ยว โดยการให้นักท่องเที่ยวให้คะแนนตามระดับความสำคัญซึ่งแบ่งคะแนนตั้งแต่ 1-5 ตามที่ได้นำเสนอในส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูล ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับทุกปัจจัยในระดับมากที่สุด โดยปัจจัยด้านความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 4.87 อันดับต่อมาคือสิ่งอำนวยความสะดวกภายในสวนส้ม โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.85 และปัจจัยที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญในลำดับต่อมาคือการเดินทางไปท่องเที่ยวสวนส้มมีความสะดวก โดยนักท่องเที่ยวให้ค่าเฉลี่ยในการให้คะแนนอยู่ที่ 4.85 (ตารางที่ 5.7)

ตารางที่ 5.7 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวสวนส้ม

ปัจจัยที่มีผลต่อการ ท่องเที่ยวสวนส้ม	ระดับความสำคัญของปัจจัย					ค่าเฉลี่ย (แปลผล)
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
การเดินทางสะดวก	97 (88.18)	6 (5.45)	7 (6.36)	-	-	4.82 (มากที่สุด)
ค่าใช้จ่ายเหมาะสม	88 (80.00)	19 (17.27)	3 (2.73)	-	-	4.77 (มากที่สุด)
แหล่งท่องเที่ยว ได้รับการชื่นชม	92 (83.64)	14 (12.73)	4 (3.64)	-	-	4.80 (มากที่สุด)
ความสวยงามของ สวนส้ม	90 (81.82)	17 (15.45)	3 (2.73)	-	-	4.79 (มากที่สุด)
เทศกาล และงาน ประเพณีท้องถิ่น	41 (37.27)	55 (50.00)	13 (11.82)	-	1 (0.91)	4.23 (มากที่สุด)
ความปลอดภัยของ นักท่องเที่ยว	99 (90.00)	8 (7.27)	3 (2.73)	-	-	4.87 (มากที่สุด)
การชักชวนจาก ญาติ หรือเพื่อน	52 (47.27)	52 (47.27)	6 (5.45)	-	-	4.42 (มากที่สุด)

ตารางที่ 5.7 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวสวนส้ม (ต่อ)

ปัจจัยที่มีผลต่อการ ท่องเที่ยวสวนส้ม	ระดับความสำคัญของปัจจัย					ค่าเฉลี่ย (แปลผล)
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
การโฆษณาและ ประชาสัมพันธ์	41 (37.27)	61 (55.45)	8 (7.27)	-	-	4.30 (มากที่สุด)
สิ่งอำนวยความสะดวก ในสวนส้ม	97 (88.18)	10 (9.09)	3 (2.73)	-	-	4.85 (มากที่สุด)

ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่อำเภอแม่แตงมีความพึงพอใจสูงสุดในเรื่องที่สวนส้มมีจุดชมวิวด้านบนทำให้เห็นวิวที่สวยงามมากขึ้น โดยนักท่องเที่ยวให้ค่าเฉลี่ยในการให้คะแนนอยู่ที่ 4.98 นอกจากนี้ยังพึงพอใจในเรื่องที่สวนส้มมีกิจกรรมพานักท่องเที่ยวเยี่ยมชมสวนส้มพร้อมให้ความรู้ โดยนักท่องเที่ยวให้ค่าเฉลี่ยในการให้คะแนนอยู่ที่ 4.85 โดยนักท่องเที่ยวยังพึงพอใจในด้านที่สวนส้มจัดสถานที่มีความสะอาด โดยนักท่องเที่ยวให้ค่าเฉลี่ยในการให้คะแนนอยู่ที่ 4.76 ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ยังพึงพอใจในบริการที่สวนส้มมีที่จอดรถอย่างเพียงพอ โดยนักท่องเที่ยวให้ค่าเฉลี่ยในการให้คะแนนอยู่ที่ 4.71 นอกจากนี้นักท่องเที่ยวยังพึงพอใจที่เส้นทางเข้าสู่สวนส้มมีความสะดวก สบาย โดยนักท่องเที่ยวให้ค่าเฉลี่ยในการให้คะแนนอยู่ที่ 4.12 ยังมีนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่พึงพอใจที่สวนส้มมีบริการห้องน้ำอย่างเพียงพอ โดยนักท่องเที่ยวให้ค่าเฉลี่ยในการให้คะแนนอยู่ที่ 3.51 แต่เป็นที่น่าสังเกตว่านักท่องเที่ยวไม่พึงพอใจที่สวนส้มไม่มีบริการรับ-ส่ง จากสวนส้มถึงที่พักของนักท่องเที่ยวและรถนำเที่ยวชมภายในสวนส้มไม่มีการคิดเครื่องปรับอากาศ โดยนักท่องเที่ยวให้ค่าเฉลี่ยในการให้คะแนนอยู่ที่ 1.02 เท่ากัน นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวยังไม่พึงพอใจที่สวนส้มไม่มีกิจกรรมให้ลองผลิต หรือปลูกส้มและสวนส้มไม่มีสวนลัดขัตรเข้าชมในวันหยุดพิเศษ โดยนักท่องเที่ยวให้ค่าเฉลี่ยในการให้คะแนนอยู่ที่ 1.15 เท่ากัน ยังมีนักท่องเที่ยวที่ไม่พึงพอใจที่สวนส้มไม่มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ภายในสวน โดยนักท่องเที่ยวให้ค่าเฉลี่ยในการให้คะแนนอยู่ที่ 1.22 และนักท่องเที่ยวยังไม่พึงพอใจที่สวนส้มไม่มีกิจกรรมให้ชิมส้มจากต้น โดยนักท่องเที่ยวให้ค่าเฉลี่ยในการให้คะแนนอยู่ที่ 1.37 (ตารางที่ 5.8)

ตารางที่ 5.8 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในการใช้บริการสวนส้ม

ความพร้อมพึงพอใจ ของนักท่องเที่ยว	ระดับความสำคัญของปัจจัย					ค่าเฉลี่ย (แปดผล)
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
1. มีที่จอดรถอย่าง เพียงพอ	30 (73.17)	10 (24.39)	1 (2.44)	-	-	4.71 (มากที่สุด)
2. การจัดสถานที่ใน สวนส้มมีความสะอาด	31 (75.61)	10 (24.39)	-	-	-	4.76 (มากที่สุด)
3. จำนวนห้องน้ำมี เพียงพอต่อความ ต้องการ	2 (4.88)	17 (41.46)	22 (53.66)	-	-	3.51 (มาก)
4. มีการให้ความรู้ก่อน เข้าชมภายในสวนส้ม	1 (2.44)	2 (4.88)	11 (26.83)	11 (26.83)	16 (39.02)	2.05 (น้อยที่สุด)
5. พนักงานมีความรู้- ข้อมูลเกี่ยวกับสวนส้ม	-	2 (4.88)	13 (31.71)	20 (48.78)	6 (14.63)	2.27 (น้อย)
6. สวนส้มมีจุดชมวิว จากด้านบน	40 (97.56)	1 (2.44)	-	-	-	4.98 (มากที่สุด)
7. มีผลิตภัณฑ์ และของ ที่ระลึกจำหน่าย	-	16 (39.02)	24 (58.54)	1 (2.44)	-	3.37 (ปานกลาง)
8. พนักงานเต็มใจ ให้บริการ	-	2 (4.88)	18 (43.90)	20 (48.78)	1 (2.44)	2.51 (น้อย)
9. รรนำเที่ยวชมภายใน สวนส้มมีการติด เครื่องปรับอากาศ	-	-	-	1 (2.44)	40 (97.56)	1.02 (น้อยที่สุด)
10. การเดินทางไปยัง สวนส้มมีป้ายบอกทาง ชัดเจน	-	4 (9.76)	34 (82.93)	3 (7.32)	-	3.02 (ปานกลาง)

ตารางที่ 5.8 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในการใช้บริการสวนส้ม (ต่อ)

ความพร้อมพึงพอใจ ของนักท่องเที่ยว	ระดับความสำคัญของปัจจัย					ค่าเฉลี่ย (แปดผล)
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
11. ทางเข้าสู่สวนส้ม มีความสะดวก สบาย	9 (21.95)	28 (68.29)	4 (9.76)	-	-	4.12 (มาก)
12. มีป้าย วัน เวลา ในการเปิด - ปิด	-	4 (9.76)	30 (73.17)	7 (17.07)	-	2.93 (ปานกลาง)
13. มีบริการรับ-ส่ง จากสวนส้มถึงที่พัก	-	-	-	1 (2.44)	40 (97.56)	1.02 (น้อยที่สุด)
14. มีกิจกรรมพา เยี่ยมชมสวนส้ม	35 (85.37)	6 (14.63)	-	-	-	4.85 (มากที่สุด)
15. มีกิจกรรมให้ชิม ผลส้ม	-	-	3 (7.32)	9 (21.95)	29 (70.73)	1.37 (น้อยที่สุด)
16. มีกิจกรรมให้ ลองผลิตส้ม	-	-	-	6 (14.63)	35 (85.37)	1.15 (น้อยที่สุด)
17. ราคาบัตรเข้าชม สวนส้มมีราคาที่ เหมาะสม	-	-	4 (9.76)	9 (21.95)	28 (68.29)	1.41 (น้อยที่สุด)
18. อาหาร เครื่องดื่ม ขนม ในสวนส้มมี ราคาเหมาะสม	-	10 (24.39)	28 (68.29)	3 (7.32)	-	3.17 (ปานกลาง)
19. ราคาผลิตภัณฑ์ และของที่ระลึกมี ราคาเหมาะสม	-	18 (43.90)	22 (53.66)	1 (2.44)	-	3.41 (มาก)
20. มีการให้ส่วนลด ในวันหยุดพิเศษ	-	-	-	6 (14.63)	35 (85.37)	1.15 (น้อยที่สุด)
21. จัดให้มีกิจกรรม ส่งเสริมการขาย	-	-	-	9 (21.95)	32 (78.05)	1.22 (น้อยที่สุด)

5.2.7 ข้อมูลความต้องการของนักท่องเที่ยวในการเดินทางไปเที่ยวสวนส้มที่อำเภอแม่แตง
 นักท่องเที่ยวสวนใหญ่ (ร้อยละ 85.45) ที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่อำเภอแม่แตงมีความต้องการเดินทางไปเที่ยวสวนส้มที่อำเภอแม่แตงหากว่าสวนส้มมีการปรับตัวเข้าสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตร และ(ร้อยละ 14.55) ไม่มีความต้องการเดินทางไปเที่ยว (ตารางที่ 5.9)

ตารางที่ 5.9 ข้อมูลความต้องการของนักท่องเที่ยวในการไปเที่ยวสวนส้มที่อำเภอแม่แตง

ข้อความ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สวนส้มแม่แตงปรับสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตร สนใจไปเที่ยวหรือไม่		
ไป	94	85.45
ไม่ไป	16	14.55

5.3 ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกร

5.3.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของเกษตรกร

ข้อมูลในส่วนนี้ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว แรงงาน พื้นที่ถือครอง พื้นที่ปลูกส้ม รายได้ และประสบการณ์การปลูกส้ม ข้อมูลที่รวบรวมได้ในส่วนนี้นำมาวิเคราะห์ด้วยสถิติพรรณนา ในรูปของการแจกแจงความถี่และการกระจายร้อยละ ดังนี้

กลุ่มเกษตรกรในการศึกษารุ่นนี้ ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 72.0) เป็นเพศชาย และ (ร้อยละ 28.0) เป็นเพศหญิง ด้านอายุ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 38.34) มีอายุระหว่าง 40-49 ปี และ (ร้อยละ 28.33) มีอายุระหว่าง 50-60 ปี เป็นที่น่าสังเกตว่าเกษตรกรอยู่ในช่วงอายุ 40-49 ปี มีจำนวนค่าร้อยละสูงกว่าช่วงอายุอื่น ซึ่งในช่วงอายุดังกล่าวอยู่ในช่วงวัยกลางคน ปัจจุบันนักศึกษาที่จบการศึกษาใหม่จะสนใจเข้าทำงานบริษัทเอกชนมากกว่าสนใจทำการเกษตร

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 73.33) มีสถานภาพสมรสแล้ว และ (ร้อยละ 26.67) ยังโสด ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 61.67) มีสมาชิกในครอบครัว 1-2 คน และ (ร้อยละ 33.33) มีจำนวนสมาชิก 3-4 คน ผู้ตอบแบบส่วนใหญ่ (ร้อยละ 86.67) มีจำนวนแรงงานที่ช่วยเหลือในภาคเกษตรจำนวน 1-2 คน และ (ร้อยละ 13.33) มีจำนวนแรงงาน 3-4 คน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีสถานภาพสมรส เพราะจากการตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นวัยกลางคน มีอายุระหว่าง 40-49 ปี

ด้านการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 90) มีการศึกษาดำรงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และ (ร้อยละ 10) มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช ด้านพื้นที่ถือครองกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 85) มีพื้นที่ถือครองมากกว่า 10 ไร่ และ (ร้อยละ 11.67) มีพื้นที่ 6-10 ไร่

พื้นที่ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 38.33) เป็นพื้นที่ที่ใช้ในการปลูกส้มมากกว่า 10 ไร่ และ (ร้อยละ 35) พื้นที่ที่ใช้ปลูกส้ม 6-10 ไร่

ในด้านรายได้จากการปลูกส้มกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 33.33) มีรายได้จากการปลูกส้มเฉลี่ยต่อปีต่ำกว่า 50,000 บาท รองลงมา (ร้อยละ 28.33) มีรายได้ 100,001-200,000 บาท และ (ร้อยละ 26.67) มีรายได้ 50,001-100,000 บาท ด้านประสบการณ์ปลูกส้มส่วนใหญ่ (ร้อยละ 45) มีประสบการณ์ในการปลูกส้ม 6-10 ปี รองลงมา (ร้อยละ 23.33) มีประสบการณ์ 11-15 ปี และ (ร้อยละ 16.67) มีประสบการณ์มากกว่า 15 ปี (ตารางที่ 5.10)

ตารางที่ 5.10 ข้อมูลส่วนบุคคลของเกษตรกร

ข้อมูล	จำนวน(คน) (n=60)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	43	72.0
หญิง	17	28.0
อายุ		
30-39 ปี	11	18.33
40-49 ปี	23	38.34
50-60 ปี	17	28.33
60 ปีขึ้นไป	9	15
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่ามัธยมปลาย	54	90.0
มัธยมปลาย/ปวช	6	10.0
สถานภาพ		
โสด	16	26.67
สมรส	44	73.33
สมาชิกในครอบครัว		
1-2 คน	37	61.67
3-4 คน	20	33.33
5-6 คน	3	5.0

ตารางที่ 5.10 ข้อมูลส่วนบุคคลของเกษตรกร (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(คน) (n=60)	ร้อยละ
จำนวนแรงงานในภาคเกษตร		
1-2 คน	52	86.67
3-4 คน	8	13.33
จำนวนพื้นที่ถือครอง		
น้อยกว่า 5 ไร่	2	3.33
6-10 ไร่	7	11.67
มากกว่า 10 ไร่	51	85.0
พื้นที่ในการปลูกส้ม		
น้อยกว่า 5 ไร่	16	26.67
6-10 ไร่	21	35.0
มากกว่า 10 ไร่	23	38.33
รายได้จากการปลูกส้ม(ต่อปี)		
น้อยกว่า 50,000 บาท	20	33.33
50,001-100,000 บาท	16	26.67
100,001-200,000 บาท	17	28.33
มากกว่า 200,000 บาท	7	11.67
ประสบการณ์ในการปลูกส้ม		
1-5 ปี	9	15.0
6-10 ปี	27	45.0
11-15 ปี	14	23.33
มากกว่า 15 ปี	10	16.67

5.3.2 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกร

ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกรที่รวบรวมได้ในส่วนนี้นำมาวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนาในรูปของการแจกแจงความถี่และการกระจายร้อยละ

จากการสอบถามคำถามที่เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยผู้วิจัยทำการตั้งคำถามที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เช่น ความหมายของการท่องเที่ยวเชิง

เกษตร, รูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรจำนวน 5 ข้อ และให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบ “ใช่” ในข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามคิดว่าถูก และเลือกตอบ “ไม่” ในข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามคิดว่าผิด ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้หลักเกณฑ์การพิจารณาเช่นเดียวกับการประเมินความพร้อมของเกษตรกรที่ผู้วิจัยเป็นคนประเมินดังที่กล่าวไว้แล้วในข้างต้น

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 80.01) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในระดับปานกลาง (ตารางที่ 5.11)

ตารางที่ 5.11 ข้อมูลระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกร

ระดับความรู้ของเกษตรกร	จำนวน(คน) n=60	ร้อยละ
น้อย	4	6.67
ปานกลาง	48	80.00
มาก	8	13.33

ค่าเฉลี่ยของคะแนนที่เกษตรกรทำได้จากการตอบคำถาม 5 ข้อ = 3.07 S.D = 0.86

หมายเหตุ : ข้อมูลคะแนนของเกษตรกรเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (ภาคผนวก ข ตารางที่ ข.2)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 96.67) มีความเข้าใจอย่างถูกต้องว่า การท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง การท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นทางด้านการเรียนรู้วิถีเกษตร กรรมของชาวชนบท โดยเน้นการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวในการดำเนินกิจกรรมให้เกิดการเรียนรู้ด้านการเกษตรและวิถีการดำรงชีวิต นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 93.33) ยังเข้าใจอย่างถูกต้องว่า การให้นักท่องเที่ยวพักแรมในหมู่บ้านเพื่อศึกษา และสัมผัสกับชีวิตของชาวชนบทเกษตร ถือเป็นบริการหนึ่งของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และกลุ่มตัวอย่าง (ร้อยละ 98.33) เข้าใจอย่างถูกต้องว่า ในการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเกษตรกรควรให้คำแนะนำ และกำหนดข้อห้ามของแต่ละสถานที่ เพราะต้นพืชมีโอกาสดูดเชื้อโรคจากผู้ที่ไม่ใช่คนในท้องถิ่น และนักท่องเที่ยวบางคนก็อาจจะได้รับอันตรายจากยาฆ่าแมลงได้เช่นกัน ในช่วงที่เจ้าของสวนผลิตยาป้องกันแมลง แต่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 86.67) ยังคงเข้าใจผิดในเรื่อง รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร สามารถแบ่งได้ 2 ประเภทดังนี้ 1.) แบบกิจกรรมรายบุคคล ได้แก่ การนำเที่ยวชมสวนของเกษตรกรรายบุคคลที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ เช่น สวนทุเรียน มังคุด 2.) กิจกรรมการท่องเที่ยวตามชุมชนหรือหมู่บ้านเกษตรกร ซึ่งเกษตรกรในชุมชน ร่วมกันจัดตั้ง บริหาร และจัดการท่องเที่ยว ซึ่งที่ถูกต้องรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร สามารถแบ่ง 3 ประเภท ได้แก่ 1.) แบบกิจกรรมรายบุคคล 2.) กิจกรรมการท่องเที่ยวตาม

ชุมชนหรือหมู่บ้านเกษตรกร และ 3.) กิจกรรมการท่องเที่ยวตามฤดูกาลหรือเทศกาล อีกทั้งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 95.0) ยังเข้าใจผิดอีกว่า กิจกรรมในการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีเพียงการอบรมให้ความรู้เกษตรกรแผนใหม่ การจำหน่ายสินค้า และผลิตภัณฑ์เกษตร สินค้าหัตถกรรมพื้นบ้านของเกษตรกรของใช้ และของที่ระลึกต่าง ๆ เท่านั้น แต่ที่จริงแล้วกิจกรรมในการท่องเที่ยวเชิงเกษตรรวมถึงการให้นักท่องเที่ยวพักแรมในหมู่บ้านเพื่อศึกษาและสัมผัสกับชีวิตของชาวชนบทเกษตรกร และการให้นักท่องเที่ยวส่วนหนึ่งเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อหาช่องทางในการทำธุรกิจเกี่ยวกับการเกษตรอีกด้วย (ตารางที่ 5.12)

ตารางที่ 5.12 ข้อมูลความรู้ความเข้าใจของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกร

ลำดับ	ข้อความ	จำนวนผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจ			
		ใช่		ไม่ใช่	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	การท่องเที่ยวเชิงเกษตรเน้นการเรียนรู้วิถีเกษตร โดยเน้นการมีส่วนร่วม(คำตอบคือ ใช่)	58	96.67	2	3.33
2	การให้พักแรมในหมู่บ้านถือเป็นบริการหนึ่งของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร(คำตอบคือ ใช่)	56	93.33	4	6.67
3	รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมี 2 ประเภทดังนี้ 1.) แบบกิจกรรมรายบุคคล ได้แก่ การนำเที่ยว 2.) กิจกรรมการท่องเที่ยวตามชุมชน (คำตอบคือ ไม่ใช่)	52	86.67	8	13.33
4	กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีเพียงการให้ความรู้เกษตรกรแผนใหม่ การจำหน่ายสินค้า (คำตอบคือ ไม่ใช่)	57	95.0	3	5.0
5	ในการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเกษตรกรควรให้คำแนะนำ ผู้ที่ไปเยือน และนักท่องเที่ยว (คำตอบคือ ใช่)	59	98.33	1	1.67

5.3.3 ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมของเกษตรกรในการปรับตัวเข้าสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตร

เกษตรกรส่วนใหญ่มีความพร้อมในเรื่องความสามารถบรรยายให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการเพาะปลูกส้มได้อย่างถูกต้อง และชัดเจน อีกทั้งยังสามารถตอบข้อสงสัย ข้อซักถาม และ

แก้ปัญหาเกี่ยวกับการเพาะปลูกส้มได้อย่างถูกต้อง ตลอดจนสามารถแนะนำเทคนิค ตลอดจนวิธีการในการดูแล และเพิ่มผลผลิตส้มให้แก่ผู้ที่สนใจได้ ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.18, 3.15, 3.13 ตามลำดับ และเกษตรกรมีความพร้อมในเรื่องเงินทุนในการพัฒนาสวนส้ม ตลอดจนปลูกสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในการปรับตัวเข้าสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตร เงินทุนในการจัดหาเทคโนโลยีเครื่องมือ รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์ใหม่ที่ทันสมัยมาใช้ในการเพาะปลูกส้ม และความสามารถในการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินเพื่อมาทำการลงทุนในกรณีที่เงินทุนไม่เพียงพอได้ ในระดับน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 1.43 เท่ากัน (ตารางที่ 5.13)

ตารางที่ 5.13 ความพร้อมของเกษตรกรในการปรับตัวเข้าสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ความพร้อมของ เกษตรกร	ระดับความสำคัญของปัจจัย					ค่าเฉลี่ย (แปลผล)
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
1.ให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว ได้อย่างถูกต้อง และชัดเจน	-	16 (26.67)	39 (65.00)	5 (8.33)	-	3.18 (ปานกลาง)
2.แนะนำเทคนิคในการดูแลและเพิ่มผลผลิตส้ม	-	13 (21.67)	42 (70.00)	5 (8.33)	-	3.13 (ปานกลาง)
3.ตอบข้อซักถามและแก้ปัญหาการเพาะปลูกส้มได้	-	14 (23.33)	41 (68.33)	5 (8.33)	-	3.15 (ปานกลาง)
4.มีเงินทุนในการปรับตัวเข้าสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตร	-	1 (1.67)	1 (1.67)	21 (35.00)	37 (61.67)	1.43 (น้อยที่สุด)
5.มีเงินทุนในการจัดหาเทคโนโลยีใหม่ๆ	-	1 (1.67)	1 (1.67)	21 (35.00)	37 (61.67)	1.43 (น้อยที่สุด)
6.มีเงินทุนในการจัดหาปัจจัยการผลิตอย่างเพียงพอ	-	3 (5.00)	31 (51.67)	21 (35.00)	5 (8.33)	2.57 (น้อย)

ตารางที่ 5.13 ความพร้อมของเกษตรกรในการปรับตัวเข้าสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (ต่อ)

ความพร้อมของ เกษตรกร	ระดับความสำคัญของปัจจัย					ค่าเฉลี่ย (แปลผล)
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
7.สามารถกู้ยืมเงินจาก สถาบันการเงิน	-	-	1 (1.67)	24 (40.00)	35 (58.33)	1.43 (น้อยที่สุด)
8.มีหลักประกันในการ กู้เงิน	-	1 (1.67)	5 (8.33)	22 (36.67)	32 (53.33)	1.55 (น้อยที่สุด)
9.สามารถแบ่งปันแก่นักท่องเที่ยวได้	-	3 (5.00)	25 (41.67)	18 (30.00)	14 (23.33)	2.28 (น้อย)
ค่าเฉลี่ยรวม (แปลผล)						2.24 (น้อย)

5.3.4 ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของเกษตรกรต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

เกษตรกรส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในระดับมากที่สุดในเรื่องการเปลี่ยนสวนส้มเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรจะทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ย 4.28 แต่เกษตรกรมีทัศนคติในระดับปานกลางในเรื่องจะทำให้คนในชุมชนไม่ต้องอพยพไปทำงานที่อื่น และจะทำให้มีการพัฒนาเส้นทางที่ดีขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ย 3.40 และ 3.38 ตามลำดับ (ตารางที่ 5.14)

ตารางที่ 5.14 ทัศนคติของเกษตรกรต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ทัศนคติของ เกษตรกร	ระดับความสำคัญของปัจจัย					ค่าเฉลี่ย (แปลผล)
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
1.จะทำให้มีรายได้ เพิ่มขึ้น	19 (31.67)	39 (65.00)	2 (3.33)	-	-	4.28 (มากที่สุด)
2.จะทำให้ชุมชน พัฒนามากขึ้น	7 (11.67)	24 (40.00)	27 (45.00)	2 (3.33)	-	3.60 (มาก)

ตารางที่ 5.14 ทักษะคิของเกษตรกรต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (ต่อ)

ทักษะคิของ เกษตรกร	ระดับความสำคัญของปัจจัย					ค่าเฉลี่ย (แปดผล)
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
3.จะทำให้ชุมชนมีความร่วมมือในการพัฒนาหมู่บ้าน	5 (8.33)	27 (45.00)	25 (41.67)	3 (5.00)	-	3.57 (มาก)
4.จะทำให้คนในชุมชนมีอาชีพเพิ่มมากขึ้น	5 (8.33)	29 (48.34)	23 (38.33)	3 (5.00)	-	3.60 (มาก)
5.จะทำให้ชุมชนมีความสวยงามทางธรรมชาติเพิ่ม	5 (8.33)	29 (48.34)	26 (43.33)	-	-	3.65 (มาก)
6.จะทำให้คนในชุมชนเห็นคุณค่าธรรมชาติมากขึ้น	5 (8.33)	24 (40.00)	27 (45.00)	4 (6.67)	-	3.50 (มาก)
7.จะทำให้คนในชุมชนไม่ต้องอพยพไปทำงานที่อื่น	5 (8.33)	23 (38.33)	23 (38.33)	9 (15.01)	-	3.40 (ปานกลาง)
8.จะทำให้มีการพัฒนาเส้นทางคมนาคมที่ดีขึ้น	5 (8.33)	25 (41.67)	19 (31.67)	10 (16.67)	1 (1.66)	3.38 (ปานกลาง)
ค่าเฉลี่ยรวม (แปดผล)						3.62 (มาก)

5.3.5 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของเกษตรกรต่อภาครัฐเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

จากการสอบถามเกษตรกรเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของเกษตรกรต่อภาครัฐเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยการให้เกษตรกรให้คะแนนตามความต้องการของเกษตรกรที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ซึ่งแบ่งคะแนนตั้งแต่ 1-5 ตามที่ได้นำเสนอในส่วนของ การวิเคราะห์ข้อมูลแล้วนั้น พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความต้องการการช่วยเหลือในระดับมากที่สุดจากภาครัฐเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในเรื่องแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรควรได้รับการเผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวมากขึ้น, ส่วนราชการควรเพิ่มงบประมาณในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรมากขึ้น, ส่วนราชการควรมีบุคลากรเข้ามาช่วยเหลือเกษตรกร ดูแลเกษตรกร และให้คำปรึกษา พร้อมทั้งแก้ไขปัญหาให้กับเกษตรกรมากขึ้น ทั้งในเรื่องการผลิตส้ม และการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และส่วนราชการควรให้ความช่วยเหลือเกษตรกรมากขึ้นในการให้ข้อมูล ความรู้ เพื่อปรับตัวเข้าสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยมีค่าเฉลี่ย 4.40, 4.35, 4.33 และ 4.32 ตามลำดับ (ตารางที่ 5.15)

ตารางที่ 5.15 ข้อเสนอแนะของเกษตรกรต่อภาครัฐเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ข้อเสนอแนะของ เกษตรกร	ระดับความสำคัญของปัจจัย					ค่าเฉลี่ย (แปลผล)
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
1.ท่องเที่ยวเชิงเกษตร ควรประชาสัมพันธ์	24 (40.00)	36 (60.00)	-	-	-	4.40 (มากที่สุด)
2.ราชการควรช่วยเหลือ ในเรื่องการท่องเที่ยว เชิงเกษตร	20 (33.33)	39 (65.00)	1 (1.67)	-	-	4.32 (มากที่สุด)
3.ราชการควรเพิ่ม งบประมาณ	22 (36.67)	37 (61.66)	1 (1.67)	-	-	4.35 (มากที่สุด)
4.ราชการควรมี บุคลากรเข้ามา ช่วยเหลือ	21 (35.00)	38 (63.33)	1 (1.67)	-	-	4.33 (มากที่สุด)

5.3.6 ประเมินความพร้อมของเกษตรกรต่อการปรับตัวสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยผู้วิจัย

ผู้วิจัยใช้การประเมินโดยการสัมภาษณ์เกษตรกร โดยสอบถามเกี่ยวกับความพร้อมในด้านต่างๆ ได้แก่ ความพร้อมของตัวเกษตรกร, ความพร้อมด้านทรัพยากร, ความพร้อมด้านการจัดการสวนส้ม และความต้องการของเกษตรกรในการปรับตัวเข้าสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยเลือก “ใช่” ในประเด็นที่ผู้วิจัยเห็นว่าเกษตรกรมีความพร้อม และเลือก “ไม่” ในประเด็นที่ผู้วิจัยเห็นว่าเกษตรกรยังไม่พร้อม แล้วนำคะแนนที่ได้จากความพร้อมด้านต่างๆ มาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วแปลผลตามเกณฑ์ที่ได้นำเสนอไปแล้วในข้างต้น

จากการประเมินความพร้อมของเกษตรกรต่อการปรับตัวสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยผู้วิจัย โดยการประเมินความพร้อมด้านต่างๆของเกษตรกร ดังนี้ ความพร้อมของตัวเกษตรกร โดยใช้คำถาม 5 ข้อ, ความพร้อมด้านทรัพยากร โดยใช้คำถาม 6 ข้อ, ความพร้อมด้านการจัดการสวนส้ม โดยใช้คำถาม 6 ข้อ และความต้องการของเกษตรกรในการปรับตัวเข้าสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยการจัดกลุ่มคำถามตามความพร้อมด้านต่างๆและให้คะแนนจากการสอบถาม พูดคุย ของผู้วิจัย พบว่าตัวเกษตรกรเอง(ร้อยละ 70) มีความพร้อมในระดับมาก ซึ่งประเด็นสอบถามในด้านความพร้อมของเกษตรกร ได้แก่ เกษตรกรเป็นคนที่มีความซื่อสัตย์สุจริต เป็นคนชอบพบปะผู้คน ชอบพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเสมอ, เกษตรกรเป็นคนที่ใฝ่หาความรู้ใหม่ๆ เพื่อพัฒนาตัวเองอยู่เสมอ ทั้งจากการอ่านหนังสือ หรือเข้ารับการอบรม และเกษตรกรปฏิบัติตามคำแนะนำจากองค์กรที่เข้ามาให้ความช่วยเหลือทั้งเรื่องการผลิตส้ม และการท่องเที่ยวเชิงเกษตร อย่างเคร่งครัด เป็นต้น ส่วนความพร้อมในด้านทรัพยากร พบว่าเกษตรกร (ร้อยละ 85) มีความพร้อมในระดับปานกลาง ซึ่งประเด็นสอบถามความพร้อมในด้านทรัพยากร ได้แก่ พื้นที่ของท่านมีแหล่งน้ำที่สามารถนำมาใช้ในการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างพอเพียง, พื้นที่ของท่านสามารถปรับเปลี่ยนเพื่อรองรับกิจกรรมต่างๆได้, และพื้นที่ของท่านมีเพียงพอในการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มเติม เป็นต้น และสุดท้ายความพร้อมในการจัดการสวนส้มของเกษตรกร พบว่าเกษตรกร (ร้อยละ 70) มีความพร้อมในระดับปานกลาง ซึ่งประเด็นสอบถามในด้านความพร้อมของการจัดการสวนส้ม ได้แก่ ท่านสามารถให้การปฐมพยาบาลเบื้องต้นแก่นักท่องเที่ยวได้, ท่านมีแรงงานที่คอยให้บริการกิจกรรมต่างๆแก่นักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ, ท่านมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อทั้งลูกค้า และชุมชน ตลอดจนบริเวณใกล้เคียง เป็นต้น (ตารางที่ 5.16)

ตารางที่ 5.16 ประเมินความพร้อมของเกษตรกรต่อการปรับตัวสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ระดับความพร้อมของตัวเกษตรกร	จำนวน(คน) n=60	ร้อยละ
น้อย	2	3.33
ปานกลาง	16	26.67
มาก	42	70.00
ระดับความพร้อมด้านทรัพยากร	จำนวน(คน) n=60	ร้อยละ
น้อย	5	8.33
ปานกลาง	51	85.00
มาก	4	6.67
ระดับความพร้อมด้านการจัดการสวนส้ม	จำนวน(คน) n=60	ร้อยละ
น้อย	6	10.00
ปานกลาง	42	70.00
มาก	12	20.00

ระดับความพร้อมของเกษตรกรในการให้คะแนนจากทั้งหมด 5 คะแนน ค่าเฉลี่ย = 4.65 S.D = 0.60

ระดับความพร้อมด้านทรัพยากรในการให้คะแนนจากทั้งหมด 6 คะแนน ค่าเฉลี่ย = 4.92 S.D = 0.61

ระดับความพร้อมในการจัดการในการให้คะแนนจากทั้งหมด 6 คะแนน ค่าเฉลี่ย = 3.68 S.D = 0.90

หมายเหตุ : ข้อมูลคะแนนของเกษตรกรเกี่ยวกับความพร้อมของเกษตรกรที่ผู้วิจัยเป็นผู้ประเมิน (ภาคผนวก ข ตารางที่ ข.3)

จากการสอบถามเกษตรกรถึงความต้องการในการปรับตัวเข้าสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตรพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 90) มีความต้องการในการปรับตัวเข้าสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (ตารางที่ 5.17)

ตารางที่ 5.17 ความต้องการของเกษตรกรในการปรับตัวเข้าสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ข้อความ	จำนวน(คน) (n=60)	ร้อยละ
ท่านมีความต้องการปรับตัวเข้าสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรหรือไม่		
ใช่	54	90.0
ไม่ใช่	6	10.0

5.4 สัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

จากการสอบถามและสัมภาษณ์ คุณปริวัฒน์ เพชรศักดิ์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรอำเภอแม่แตง เกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ทราบว่าทางสำนักงานเกษตรอำเภอแม่แตงยังไม่มีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยตรง แต่ได้มีการช่วยเหลือเกษตรกรในด้านการให้การประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมการท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยว และประชาชนทั่วไปได้ทราบถึงข้อมูลการท่องเที่ยวอำเภอแม่แตง เช่น งานประเพณีต่างๆ เทศกาลสำคัญที่จัดในอำเภอแม่แตง ทั้งการทำป้ายประชาสัมพันธ์ตามสถานที่ต่างๆ จัดทำบอร์ดประชาสัมพันธ์และข้อมูลการท่องเที่ยวที่สำนักงานเกษตรอำเภอแม่แตง พร้อมทั้งจัดรถประชาสัมพันธ์ประกาศข่าวสารตามสถานที่ต่างๆ แต่สำนักงานเกษตรอำเภอแม่แตงก็ยังประสบปัญหาในการให้การส่งเสริมด้านข้อมูลวิชาการเนื่องจากอัตรากำลังของสำนักงานเกษตรอำเภอแม่แตงมีไม่เพียงพอกับปริมาณพื้นที่ของอำเภอแม่แตง ทำให้การส่งเสริมอาจล่าช้าและไม่ทั่วถึงทุกพื้นที่ และที่สำคัญยังขาดงบประมาณในการจัดการส่งเสริมด้วย

5.5 ผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธี SWOT ANALYSIS แบ่งออกได้ ดังนี้

จากข้อมูลทั้งปฐมภูมิและทุดิภูมิ สามารถนำมาประเมินหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคได้ดังนี้ (ตารางที่ 5.18)

จุดแข็ง

1. จากการประเมินความพร้อมของเกษตรกร โดยผู้วิจัยเป็นผู้ประเมินพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกส้มที่อำเภอแม่แตงมีความพร้อมในการให้คำแนะนำ และถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการเพาะปลูกส้มแก่นักท่องเที่ยว ตลอดจนผู้ที่สนใจได้เป็นอย่างดี

2. จากการประเมินความพร้อมของเกษตรกร โดยผู้วิจัยเป็นผู้ประเมินพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกส้มในอำเภอแม่แตงมีความต้องการในการปรับเปลี่ยนสวนส้มของตนเข้าสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตร ดังนั้นจึงเป็นการง่ายหากได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของทั้งจากภาครัฐ และเอกชนในการปรับเปลี่ยนสวนส้มในอำเภอแม่แตงเข้าสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตร

3. จากการประเมินความพร้อมของเกษตรกร โดยให้เกษตรกรทำการประเมินตนเองพบว่า เกษตรกรมีทัศนคติที่ดีต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และมีความต้องการในการปรับตัวเข้าสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตร

จุดอ่อน

1. จากการประเมินความพร้อมของเกษตรกร โดยให้เกษตรกรประเมินตนเองและผู้วิจัยเป็นผู้ประเมินพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกส้มในอำเภอแม่แตงมีความพร้อมด้านทรัพยากร ได้แก่ ความพร้อมด้านพื้นที่, ความพร้อมด้านแหล่งน้ำ, ความพร้อมด้านเงินทุน และความพร้อมด้านแรงงาน ในการปรับตัวเข้าสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพียงระดับปานกลางเท่านั้น ซึ่งอาจทำให้การปรับตัวเข้าสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกรจำเป็นต้องหาแหล่งทรัพยากรด้านต่างๆเพิ่มเติม เช่น จำเป็นต้องหาแหล่งเงินทุนในการปรับเปลี่ยน หรือสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มเติม อีกทั้งเกษตรกรจำเป็นต้องหาแรงงานเพิ่มเติมไว้คอยบริการนักท่องเที่ยวเพิ่มเติมอีกด้วย

2. จากการประเมินความพร้อมของเกษตรกร โดยผู้วิจัยเป็นผู้ประเมินพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกส้มในอำเภอแม่แตงมีความพร้อมด้านการจัดการสวนส้ม ได้แก่ การจัดการในเรื่องการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อทั้งลูกค้า และชุมชนใกล้เคียง การจัดการด้านอุปกรณ์ หรือเครื่องมือต่างๆ ภายในสวน และการจัดการในเรื่องสารเคมี ในระดับปานกลางเท่านั้น ดังนั้นหากเกษตรกรจะปรับตัวเข้าสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตรจึงจำเป็นต้องได้รับคำแนะนำจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการสวนส้มเพิ่มเติมทั้งจากภาครัฐและเอกชน

โอกาส

1. จากการสอบถามและสัมภาษณ์ คุณปริวัฑฒ์ เพชรศักดิ์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรอำเภอแม่แตง ทำให้ทราบว่า มีหลายหน่วยงานช่วยประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของอำเภอแม่แตง เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอแม่แตง สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงใหม่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (เชียงใหม่) เป็นต้น ทำให้สวนส้มของเกษตรกรมีโอกาสที่นักท่องเที่ยวจะรู้จักมากขึ้น

2. จากการค้นคว้าข้อมูลทฤษฎีในบทที่ 4 พบว่า กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีการกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวของไทย โดยได้มีการกำหนดแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559 ส่งผลให้การท่องเที่ยวภายในประเทศไทยได้รับการช่วยเหลือในหลายๆ ด้าน เช่น ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาท่องเที่ยว การสร้างและพัฒนากลไกในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว เป็นต้น

3. จากการสอบถามนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่อำเภอแม่แตง โดยให้นักท่องเที่ยวตอบแบบสอบถามซึ่งถามถึงความต้องการในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่สวนส้มในอำเภอแม่แตง หากสวนส้มมีการปรับเข้าสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการเดินทางมาท่องเที่ยวซึ่งถือเป็นโอกาสที่สำคัญของการพัฒนาอำเภอแม่แตงให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

อุปสรรค

1. จากการสอบถามและสัมภาษณ์ คุณปริวัฑฒ์ เพชรศักดิ์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรอำเภอแม่แตง ทำให้ทราบว่าหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรยังขาดงบประมาณในการให้การช่วยเหลือเกษตรกรในเรื่องการปรับเข้าสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตร ทำให้ยังไม่มีนโยบายที่ชัดเจนในการช่วยเหลือในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

2. จากการสอบถามและสัมภาษณ์ คุณปริวัฑฒ์ เพชรศักดิ์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรอำเภอแม่แตง ทำให้ทราบว่าหน่วยงานที่มีหน้าที่ส่งเสริมให้ความรู้ทางด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรแก่เกษตรกรยังมีไม่เพียงพอ ทำให้การถ่ายทอดความรู้ในด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้แก่เกษตรกรเป็นไปได้อย่างล่าช้า หรือไม่ทั่วถึง

ตารางที่ 5.18 ตารางการวิเคราะห์ SWOT ANALYSIS

จุดแข็ง	จุดอ่อน
1. เกษตรกรมีความพร้อมในการสามารถให้คำแนะนำ และถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการเพาะปลูกส้มแก่นักท่องเที่ยวได้ 2. เกษตรกรในอำเภอแม่แตงมีความต้องการในการปรับเปลี่ยนของตนเองเข้าสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตร 3. เกษตรกรมีทัศนคติที่ดีต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	1. เกษตรกรมีความพร้อมด้านทรัพยากรในระดับปานกลางเท่านั้น 2. เกษตรกรมีความพร้อมในด้านการจัดการสวนส้มในระดับปานกลางเท่านั้น
โอกาส	อุปสรรค
1. มีหลายหน่วยงานช่วยประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของอำเภอแม่แตง 2. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีการกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวของไทย 3. นักท่องเที่ยวต้องการมาเที่ยวที่สวนส้ม	1. หน่วยงานที่รับผิดชอบยังขาดงบประมาณ 2. หน่วยงานที่มีหน้าที่ส่งเสริมให้ความรู้ทางด้านการเกษตรแก่เกษตรกรยังมีไม่เพียงพอ